

॥१५॥ १५॥ १६॥ १७॥ १८॥ १९॥ २०॥ सहजैः पाणिपादरत्नो दिभिः ॥२१॥ २२॥ यः संगमेति स एव प्रियो नामनास्तीति यो जना ॥२३॥ कुल्याः प्राणयादिदेवतारूपाः कार्योः कृतान्त्रपूर्वमेकनकुताः स्वी
कृता अपि पश्चादत्येनापि कर्तुं योग्याः व्यभिचारिण्यः प्राणयादिहियस्येत्यर्थः ॥२४॥ रवेरमास्थाय अत्रीत्याविष्टिगृहीतवत् भ्रंजीतनतु ग्रीत्या धर्मं क्रतु कालानुगधे ॥२५॥ निहत्यान्त वधे प्राप्नु

यदित्वहं त्वो दुर्वचमद्रक्षं द्विजसन्तम ॥ चापेयं त्वामहं क्रोधान्ते मे चास्ति विचारणा ॥१५॥ सज्जति पुरुषे नार्यः पुंसां सोमार्थं श्वसुष्कलः ॥ अन्यथा रक्षतः शपोऽ
भविष्यन्ते मतिश्वमे ॥१५॥ रक्षिता च त्वया पुत्रममचपि निवेदिता ॥ अहं ते प्रीतिमोऽस्मात्स्वस्थः स्वर्गे गमिष्यसि ॥१६॥ इत्युक्त्वा विपुलं प्रीतो देवशर्माम
हानृषिः ॥ मुमोद स्वर्गमास्थाय सहभार्यः सन्निष्यक्तः ॥१७॥ इदमारव्यातवोऽश्वापि ममाख्याने महाशुनिः ॥ मार्कण्डेयः पुरा राजन्गंगाकूले तथोत्तरं ॥१८॥
तस्माद्द्वीमिपार्थं त्वोत्त्रियोरक्ष्याः सदैव च ॥ उभयं दृश्यते तासु सततं साध्वसाधुच ॥१९॥ स्त्रियः साध्वो महाभागाः संमतलो कमातरः ॥ धारयन्ति महोरा
जनिमोऽसवनकाननो ॥२०॥ असाध्यश्चापि दुर्बुद्धताः कुलघ्नाः पापनिश्चयाः ॥ विज्ञेया लक्षणे दुष्टैः स्वगान्न सहजे नृप ॥२१॥ एवमेतास्तरसावैवाक्या कर्तु
महात्मभिः ॥ अन्यथा राजशार्दूल न ज्ञाक्या रक्षितुं स्त्रियः ॥२२॥ एता हि मनुजव्याघ्रतीक्ष्णा स्तीक्ष्णा पराक्रमाः ॥ नासामस्ति प्रियो नाम मे भुने संगे मे नित्यः ॥
एताः कृत्याश्च कार्योश्च कृताश्च भरतर्षभ ॥ न चैकस्मिन्नरमेत्येताः पुरुषे पांडु नंदन ॥२४॥ नासां स्तेहो नरैः कार्यं स्तेथे वेर्ष्या जनैश्चर ॥ रवेरमास्थाय भ्रंजीत धर्ममा
स्थायै चैव ह ॥२५॥ निहत्या दयथा कुर्वन्तरः कौरव नंदन ॥ सर्वथा राजशार्दूल मुक्तिः सर्वत्र प्रयुज्यते ॥२६॥ ते नैक नतुरसावै विपुल न कृता स्त्रियाः ॥ नान्यः
शक्तस्त्रिलोके स्मिन्नरक्षितुं नृपयोषितं ॥२७॥ इति श्रीमहाभारते अनुशासनपर्वणि अनुशासनपर्वणि आनुशासनिः दानधर्म विपुलोपाख्याने त्रिचत्वारिंशोऽध्यायः ॥
युधिष्ठिर उवाच यन्मूलं सर्वधर्मोपां स्वजनस्य गृहस्य च ॥ पितृदेवातिथीनां च तन्मे ब्रूहि पितामह ॥१॥ अयं हि सर्वधर्मोपां धर्मश्चिंत्यतमो मतः ॥ की
दृशास्य प्रदेयास्यात्कन्येति वस्तुधाधिप ॥२॥ भीष्म उः शीलवृत्ते समाज्ञाय विद्यो यो निचकर्म च ॥ सद्भिरेवं प्रदातव्या कन्या गुणयुते वरे ॥३॥

यावत् मुक्तिः अनासक्तिः युक्तिरिति पाठो समाधिः ॥२६॥ २७॥ इति अनुशासनपर्वणि तैलकंटीये भारतभाष्ये त्रिचत्वारिंशोऽध्यायः ॥४३॥ ॥ अयन्मूलमिति ॥११॥ २॥ यो निमातनः पितृतश्च बुद्धिः ॥